

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
Majandusteaduskond
Majandusanalüüsi ja rahanduse instituut

Rait-Lennart Vilbiks

**FS LOGISTICS OÜ FINANTSANALÜÜS AASTATEL 2016-2021
JA JÄRGNEVA VIIIE AASTA FINANTSPROGNOOS**

Bakalaureusetöö

Õppekava ärindus, peaeriala ärirahandus

Juhendaja: lektor Kalle Ahi

Tallinn 2022

Deklareerin, et olen koostanud lõputöö iseseisvalt ja olen viidanud kõikidele töö koostamisel kasutatud teiste autorite töödele, olulistele seisukohtadele ja andmetele, ning ei ole esitanud sama tööd varasemalt ainepunktide saamiseks. Töö pikkuseks on 6962 sõna sissejuhatusest kuni kokkuvõtte lõpuni.

Rait-Lennart Vilbiks

.....

(allkiri, kuupäev)

Üliõpilase kood: 186036TABB

Üliõpilase e-posti aadress: rait.vilbiks@hotmail.com

Juhendaja: lektor Kalle Ahi

Töö vastab kehtivatele nõuetele

.....

(allkiri, kuupäev)

Kaitsmiskomisjoni esimees:

Lubatud kaitsmisele

.....

(nimi, allkiri, kuupäev)

SISUKORD

LÜHIKOKKUVÕTE	4
SISSEJUHATUS	5
1. FINANTSANALÜÜSI TEOREETILINE TAUST.....	7
1.1. Finantsanalüüsi mõiste ja olemus	7
1.2. Finantssuhtarvude analüüs.....	8
2. FS LOGISTICS OÜ FINANTSANALÜÜS JA -PROGNOOS	13
2.1. Ülevaade ettevõttest.....	13
2.2. Uurimismetoodika	14
3. Uurimistulemused.....	15
3.1. Finantsanalüüsi ja -prognoosi tulemused	15
3.2. Järeldused ja ettepanekud	21
KOKKUVÕTE	23
SUMMARY	24
KASUTATUD ALLIKATE LOETELU	25
LISAD	27
Lisa 1. FS Logistics OÜ müügitulu ja kasum/kahjum 2016-2021 aastal (eurodes).....	27
Lisa 2. FS Logistics OÜ ärikulud aastatel 2016-2021(eurodes).....	27
Lisa 3. FS Logistics OÜ rahavoogude aruanne aastatel 2016-2021(eurodes).....	28
Lisa 4. FS Logistics OÜ likviidsuse suhtarvude võrdlus konkurentidega.....	28
Lisa 5. FS Logistics OÜ efektiivsuse suhtarvude võrdlus konkurentidega.....	28
Lisa 6. FS Logistics OÜ pankrotiohu z-skoor	28
Lisa 7. FS Logistics OÜ tasuvussuhtarvude võrdlus konkurentidega.....	29
Lisa 8. FS Logistics OÜ viie järgneva aasta prognoositav rahavoogude aruanne (eurodes)	29
Lisa 9. FS Logistics OÜ viie järgneva aasta prognoositavad likviidsuse suhtarvud.....	29
Lisa 10. FS Logistics OÜ viie järgneva aasta prognoositavad efektiivsuse suhtarvud	29
Lisa 11. Lihtlitsents	30

LÜHIKOKKUVÕTE

Väikese ja keskmise suurusega ettevõtted seisavad silmitsi mitmete väljakutsetega, mis tihti tulenevad ebaefektiivsest finantsjuhtimisest. Eelmainitut peetakse kõige levinumaks põhjuseks ettevõtte läbikukkumisel. VKEd on varasemalt kirjeldatud kui kasvulava suurematele äridele, usaldusväärset tööpakkujat ning olulist panustajat majanduslikku kasvu ja arengusse. VKEd täiendavad suurtööstuste ning korporatsioonide tegevust pakkudes neile vajalikke komponente ja laiendades haaret rahvusvahelisel turul.

Käesoleva bakalaureusetöö eesmärgiks on koostada FS Logistics OÜ finantsanalüüs ja -prognoos ning leida võimalusi finantsolukorra parendamiseks. Töö käigus kasutatakse finantssuhtarvude analüüsi ning võrreldakse saadud tulemusi konkurentide näitajatega.

Finantsanalüüsi ja -prognoosi tulemused näitasid, et ettevõtte on enda tegevust märgatavalt efektiivsemaks muutnud ning suutnud enda finantsseisundit tugevdada. Peamise murekohana peab ettevõtte rohkem jälgima, et kliendid enda arveid õigeaegselt tasuksid. Seeläbi saab hakata laekumata arvete käibevälidet madalamaks tooma. Finantsprognoosi põhjal võib oodata firma kasumliku tegevuse jätkamist, sarnaselt 2021. aastaga. Bilansimahu suurenedes suureneb raha osakaal, mille efektiivset investeerimist peaks juhtkond põhjalikult kaaluma, et vältida ettevõtte tegevuse ebaefektiivseks muutumist.

Võtmesõnad: financial management, financial statement analysis, financial forecast, working capital management, SMEs, profitability

SISSEJUHATUS

Väike- ja keskmise suurusega ettevõtted moodustavad suure osa majandusest ning nende panust riigi ühiskondlikku ja majanduslikku keskkonda hinnatakse väga kõrgeks (Karadag 2018). Organisatsioonid jagunevad suuruse poolest nelja kategooriasse, milleks on mikroettevõtted, väikeettevõtted, keskmise suurusega ettevõtted ja suurettevõtted. Neist esimesed kolm moodustavad koondgrupi VKE. (EAS 2015)

OECD riikides liigituvad ligi 95% ettevõtetest VKE kategooriasse ning üle poolte töökohtadest loovad VKEd. Hoolimata olulisest rollist kogu majanduses on akadeemiline huvi selle suunas alles hiljuti tekkinud. Alates 1980ndast aastast on fookus liikunud suurtelt korporatsioonidelt väiksematele organisatsioonidele. Väikeettevõtteid peetakse nüüd makro- ning sotsiaalmajandusliku arengu alustaladeks. (Karadag 2015)

VKEd seisavad silmitsi mitmete väljakutsetega, mis tihti tulenevad ebaefektiivsest finantsjuhtimisest. Eelmainitut peetakse kõige levinumaks põhjuseks ettevõtte läbikukkumisel. (Karadag 2015) VKEd on varasemalt kirjeldatud kui kasvulava suurematele äridele, usaldusväärset tööpakkujat ning olulist panustajat majanduslikku kasvu ja arengusse. VKEd täiendavad suurtööstuste ning korporatsioonide tegevust pakkudes neile vajalikke komponente ja laiendades haaret rahvusvahelisel turul. (Karadag 2018)

Väga paljudes VKEdes leidub ebaefektiivset finantsjuhtimist ning raamatupidamist. Ebakvaliteetne raamatupidamine päädib ebakorrekse juhtimispoliitikaga. (Bowen 2008) Tähelestatud on ka positiivset korrelatsiooni ettevõtte edukuse ja finantstegevuse eest vastutavate isikute teadmiste vahel (Mazzarol 2015). Väiksemad ettevõtted ei erine finantsjuhtimises suurfirmadest mitte ainult enda mahu poolest, vaid just sellepoolest, milliseid valikuid juhtkond langetab (Mazzarol 2014).

Antud lõputöös käsitletav firma FS Logistics OÜ on 2016. aastal asutatud logistikateenust pakkuv mikroettevõtte. Ettevõtte on oma asutamisest alates suutnud stabiilselt müügitulu tõsta, kuid koroonapandeemiast tingitud olukord on ka nende tulemustele mõju avaldanud. Ettevõtte kasum on aastate vältel püsinud üsna madalal, mistõttu on suurenenud ka juhtkonna huvi ettevõtte tegevuse kasumlikkuse ning üleüldise jätkusuutlikkuse suhtes. Varasemast huvist hoolimata pole

varem ettevõttes finantstegevust hinnatud. Samuti sooviks juhtkond teada, kas ettevõttel on suutlikkus tagada jätkusuutlik areng konkurentsitihedas keskkonnas.

Käesoleva töö eesmärgiks on koostada FS Logistics OÜ finantsanalüüs ja -prognoos ning leida võimalusi finantsolukorra parendamiseks.

Töö eesmärgist lähtuvalt on püstitatud järgmised uurimisülesanded:

1. koostada majandusaasta aruannete põhjal FS Logistics OÜ finantsanalüüs aastatel 2016-2021 ning võrrelda neid konkurentide näitajatega;
2. koostada FS Logistics OÜ järgmise viie aasta finantsprognoos;
3. hinnata analüüsi ja prognoosi tulemusi ning anda soovitusi edaspidisteks otsusteks.

Bakalaureusetöö on struktuuri poolest jaotatud kolmeks peatükiks. Esimeses osas käsitletakse finantsanalüüsi teoreetilist poolt ning selle vajalikkust. Samuti tuuakse välja finantsanalüüsi erinevad komponendid. Esimese peatüki eesmärk on mõtestada lahti finantsanalüüsi puudutavad terminid, mille põhjal saab erinevaid näitajaid tõlgendada.

Töö teises peatükis tehakse lühiülevaade uuritava ettevõtte taustast ja äritegevusest. Muuhulgas kirjeldatakse ettevõtte finantsanalüüsi ja finantsprognoosi teostamise meetodikat.

Kolmandas peatükis tuuakse välja finantsanalüüsi käigus leitud näitajad. Paremaks tõlgendamiseks leitakse ka konkurentide keskmised näitajad. Ettevõtte jätkusuutlikkuse hindamiseks uuritakse finantsprognoosi ning viiakse selle põhjal täiendavalt läbi suhtarvuanalüüs. Eelmainitule tuginedes esitab autor oma hinnangu ettevõtte finantstegevusele ja annab juhtkonnale soovitusi, kuidas parendada ettevõtte toimimist.

1. FINANTSANALÜÜSI TEOREETILINE TAUST

1.1. Finantsanalüüsi mõiste ja olemus

Finantsanalüüs hõlmab endas erinevaid meetodeid, mille käigus hinnatakse esitatud aruandeid ning koostatakse hinnang ettevõtte seisundi kohta. Nende meetodite alla kuuluvad nii suhtarvude analüüs kui ka finantsaruannete võrdlus sektori keskmiste tulemustega. Kogutud informatsiooni põhjal saab hinnata nii ettevõtte finantsseisundit kui ka tegevuse kasumlikkust. (Gibson 2012)

Finantsanalüüs on otsuste langetamist nõudev protsess. Üks peamistest eesmärkidest on ettevõtte tegevust mõjutavate tegurite tuvastamine ning nende tegurite uurimine. Tihti annavad just need tegurid märku ettevõtte tulevasest edust või hoopiski pankrotistumisest. Finantssuhtarve väljendatakse tavaliselt protsentuaalselt või vältena päevades. Likviidsuse suhtarvud mõõdavad ettevõtte võimekust katta enda kohustusi. Sealhulgas saab mõõta ka kui efektiivselt ettevõtte oma varasid kasutab. Rentaablusnäitajad mõõdavad ettevõtte tegevuse kasumlikkust. (Gibson 2012)

Finantssuhtarvude analüüs on võrdlemisi lihtsasti koostatav, üldiselt piisab ettevõtte avalikest aruannetest. Suhtarvud on sobilikud eri tüüpi ettevõtete hindamiseks, samuti ei eelda need põhjalikke prognoose. Suhtarvude analüüsi tehes tuleb aga arvesse võtta, et analüüs on suhteliselt tundlik raamatupidamises tekkivate vigade suhtes. Finantssuhtarvude analüüsi saab kasutada võrreldes tulemusi nii ettevõtte enda suhtarvudega aastate lõikes kui ka võrreldes tulemusi konkurentide suhtarvudega. (Stankeviciene 2012)

Lisaks suhtarvudele kasutatakse ka horisontaal- ning vertikaalanalüüsi. Vertikaalanalüüsi puhul leitakse aruande kirjete protsentuaalsed osakaalud. Selle abil saab parema ülevaate erinevate bilansikirjete osakaalust. Samuti saab vertikaalanalüüsi abil kasumiaruandes välja tuua kulude osakaalud müügitulust. Horisontaalanalüüs vaatab finantsaruande erinevate komponentide perioodilisi muutusi. Tavaliselt hinnatakse selle abil, kas ettevõtte on aastast aastasse oma müügitulu suurendanud. Viies kasumiaruandes läbi horisontaalanalüüs saab võrrelda müügitulu protsentuaalseid muutuseid muude kulude muutustega. Selle alusel saab hinnata, kas ettevõtte on enda tegevust suutnud aastate vältel efektiivsemaks muuta või peab firma juhtkonda muudatusi tegema. (Mautz 2006)

Korrektne finantsjuhtimine soodustab ettevõtte kasumi teenimist ning kasvu. Firmad, kes soovivad jätkusuutlikult tegutseda, peavad tagama efektiivse käibekapitali juhtimise ning korrektse

finantsaruandluse. Põhjalikud aruanded toetavad otsuste langetamist, kapitali struktuuri optimeerimist ning ka eelarvete teostamist. (Musah 2018)

Finantsanalüüs on oluline instrument ettevõtte tegevuse hindamiseks. Selle läbi viimine on suhteliselt lihtne protsess. Küll aga ei pruugi ainuüksi analüüsi teostamine ettevõtte seisundist ja tegevusest terviklikku ülevaadet anda. (Fridson 2022) Finantsanalüüsil on üldiselt kaks eesmärki, esiteks täiendada fundamentaalanalüüsi, mille põhjal luua prognoose ning teiseks otsida ebaefektiivsusi ettevõtte finantsjuhtimises (Yohn 2020).

1.2. Finantssuhtarvude analüüs

Ettevõtte maksevõimet saab hinnata likviidsussuhtarvude põhjal. Levinumateks on lühiajaliste kohustiste kattekordaja, maksevõime kordaja ning võlakordaja. Lühiajaliste kohustiste kattekordaja näitab, kui palju lühiajalistest kohustistest suudab ettevõtte oma käibevaraga ära katta. Levinud reegel on, et lühiajaliste kohustiste kattekordaja oleks kaks. Juhul, kui käibevarad kahanevad 50% ulatuses, suudaks ettevõtte siiski enda kohustusi katta. (Helfert 2001) Kui näitaja osutub madalamaks kui üks, tuleks analüüsida põhjalikumalt käibevarade struktuuri. See ei pruugi tähendada, et ettevõttel on koheselt makseraskused vaid põhjuseks võib olla käibevarade ebaefektiivne kasutamine. (Vasiu 2015)

$$\text{Lühiajaliste kohustiste kattekordaja} = \frac{\text{käibevara}}{\text{lühiajalised kohustised}} \quad (1)$$

Maksevõimekordaja ehk happetesti põhimõte seisneb selles, et hinnatakse ettevõtte maksevõimekust negatiivse stsenaariumi korral ning olukorras, kus firma varudel puudub väärtus. Seda näitajat peetakse pigem teoreetilise analüüsi komponendiks. Kasulikum ning põhjalikum oleks selle suhtarvu kõrval arvestada ka ettevõtte oodatavaid rahavooge, mis esinevad lühiajaliste kohustiste tasumise tähtaegade jooksul. (Helfert 2001) Ettevõtte maksevõimekordajat hinnatakse heaks, kui selle väärtus jääb vahemikku 0,8-1 (Vasiu 2015).

$$\text{Maksevõimekordaja} = \frac{\text{käibevara} + \text{likviidsed väärtpaberid} + \text{laekumata arved}}{\text{lühiajalised kohustised}} \quad (2)$$

Maksevalmiduskordaja ehk rahaliste vahendite tase väljendab ettevõtte võimekust enda lühiajalisi kohustisi kõrge likviidsusega käibevaraga katta. Antud näitaja võiks tavaliselt jääda vahemikku 0,2-0,3. Liiga kõrge tasemel korral tuleks taas vaadata käibevarade juhtimist. (Vasiu 2015)

$$\text{Maksevalmiduskordaja} = \frac{\text{raha} + \text{väärtpaberid}}{\text{lühiajalised kohustised}} \quad (3)$$

Võlakordaja kirjeldab laenatud vahendite osakaalu ettevõtte varades. Mida kõrgem näitaja, seda suurem on risk kreditoridel ning finantsvõimendus ettevõttel. (Helfert 2001)

$$Võlakordaja = \frac{\text{kohustised}}{\text{varad}} \quad (4)$$

Ettevõtte maksevõimet hinnates ei tohiks piirduda ainult ühe suhtarvu hindamisega. Analüüsi teostades tuleks kasutada kindlasti kõiki eelmainitud näitajaid ning käsitleda neid koos efektiivsuse ja rentaabluse näitajatega. (Helfert 2001)

Efektiivsussuhtarve kasutatakse ettevõtte varade juhtimisel. Need näitajad väljendavad kui hästi erinevaid varasid kasutatakse (Baran 2016). Peamised efektiivsuse suhtarvud on vara käibekordaja, ostjate arvete käibevälde ning varude käibekordaja (Helfert 2001).

Tihedamalt kasutatav vara käibekordaja näitab, kui efektiivselt kasutatakse vara tulu teenimiseks. Mida suurem on käibekordaja, seda paremini osatakse ettevõtte vara kasutada. Madal näitaja viitab ebaproportsionaalsele ning ebaefektiivsele varade juhtimisele. (Baran 2016)

$$Vara käibekordaja = \frac{\text{müügitulu}}{\text{keskmine vara}} \quad (5)$$

Järgmise suhtarvuna kasutatakse tihti lühiajalise võlgnevuse käibekordajat, mis näitab mitu korda tasutakse perioodi jooksul lühiajalisi võlgnevusi. (Hasanaj 2019)

$$Lühiajalise võlgnevuse käibekordaja = \frac{\text{müügitulu}}{\text{nõuded ostjate vastu}} \quad (6)$$

Debitoorse võlgnevuse käibevälde näitab mitme päeva jooksul tasuvad deebitorid ettevõttele tasumata arved. Üldiselt võiks olla see näitaja sama, mida ettevõtte on oma klientidele kehtestanud. Sellegipoolest võib see näitaja vahel ka suuremaks osutada. Sellisel juhul ei pruugi kliendid suuta endale ette nähtud maksetähtaegasid täita ning see võib tekitada ettevõttele likviidsusprobleeme. (Baran 2016)

$$Debitoorse võlgnevuse käibevälde = \frac{\text{nõuded ostjate vastu}}{\text{müügitulu}/365} \quad (7)$$

Ettevõtte poolt arvete tasumist analüüsidest kasutatakse lühiajaliste kohustiste käibekordajat, mis näitab mitu korda toimub perioodi jooksul hankijatele arvete tasumine. (Helfert 2001)

$$Lühiajaliste kohustiste käibekordaja = \frac{\text{müügitulu}}{\text{kreditoorne võlgnevus}} \quad (8)$$

Sama näitajat kasutades on võimalik leida ka lühiajaliste kohustiste käibevälde, mis väljendab hankijate arvete tasumise tähtaegasid päevades. (Helfert 2001)

$$Lühiajaliste kohustiste käibevälde = \frac{365}{\text{lühiajaliste kohustiste käibekordaja}} \quad (9)$$

Antud näitaja võiks olla sarnases suuruses ettevõttele ette nähtud maksetingimusega, kuid kindlasti oleks parem, kui see ei oleks maksetähtajast oluliselt väiksem. Arvete tasumisega tegelev osakond või isik peaks kindlasti jälgima, et arveid tasutakse optimaalse või võimalikult pika aja jooksul. (Helfert 2001)

Kahe eelmainitud suhtarvu väärtused peaksid olema ideaalis kas sama suured või suuremad ettevõttele tasutavate arvete näitajatest. Juhul kui ettevõtte tasub enda arveid oluliselt varem kui ettevõtte enda deebitorid, võib firmal tekkida likviidsusprobleeme ning väheneb suutlikkus tasuda ootamatuid arveid, mis perioodi jooksul esineda võivad. (Baran 2016)

Eelnevalt käsitletud suhtarve saab kasutada, et hinnata ettevõttes ka käibekapitali juhtimise efektiivsust. Raha konversioonitsükli abil saab mõõta perioodi päevades, mis jääb ettevõtte poolt tasutud arvete laekumise ning ettevõtte poolt väljastatud arvete tasumise vahele. Pikema raha konversioonitsükliga firmades esineb madalamat kasumlikkust. See võib tuleneda sellest, et pikema tsükliga ettevõtetes on keerulisem käibekapitali efektiivsel tasemel hoida, ettevõtte raha on klientide käes ning seda ei saa firma kasutada uute tehingute tegemiseks. Optimaalne käibekapitali juhtimine antud näitaja kujul oleks võimalikult kiire debitoorse võlgnevuse laekumine ning võimalikult pika tähtaja kasutamine kohustiste tasumisel. (Yazdanfar 2014)

Ettevõtte, kes suudab enda raha konversioonitsükli minimaalse tasemini viia, saab luua enda jaoks konkurentsieelise kasutades enda varasid nii efektiivselt ja kasumlikult kui võimalik (Mathuva 2015).

Raha konversioonitsükkel = varude kuluvälde – lühiajaliste kohustiste käibevälde + debitoorse võlgnevuse käibevälde – ostjate ettemaksete käibevälde (10)

Iga ettevõtte põhieesmärk on teenida kasumit. Viimase suhtarvude grupina vaadeldakse tasuvussuhtarve, mis aitavad mõõta ettevõttesse investeeritud raha kasumlikkust. Nende suhtarvude abil hinnatakse ettevõtte bilansi või kasumiaruande komponendi mõju puhaskasumile. (Helfert 2001)

Kõige levinum rentaabluse suhtarv on vara puhasrentaablus ROA, mis analüüsib varade suhet puhaskasumisse. Selle näitaja põhjal saab juhtkond hinnata ettevõtte varasse investeeritud kapitali tootlikkust. Kuigi seda näitajat võivad kergesti mõjutada ootamatud tulud või kulud ning ettevõtte kapitali struktuuri muutused, saab selle abil siiski teha järeldusi, kas ettevõtte varasid kasutatakse efektiivselt. (Helfert 2001)

$$ROA = \frac{\text{puhaskasum}}{\text{koguvara}} \quad (11)$$

Teise suhtarvuna käsitletakse ettevõtte omanikele suurt huvi pakkuvat omakapitali tasuvust ROE. Selle põhjal saab hinnata, kui efektiivselt kasutab juhtkond omanike poolt ettevõttesse investeeritud kapitali. Tavaliselt mõõdetakse omakapitali ning puhaskasumi suhet. Selleks, et omakapitali tasuvust paremini mõista, saab aga valemis olulised komponendid eraldi välja tuua:

$$ROE = \frac{\text{puhaskasum}}{\text{müügitulu}} \times \frac{\text{müügitulu}}{\text{koguvara}} \times \frac{\text{koguvara}}{\text{koguvara-kohustised}} \quad (12)$$

ROE näitajat kõrgena hoides on oluline, et ettevõtte varad toodaksid firmale võimalikult palju müügitulu, samuti peab müügitulu tootlikkus puhaskasumisse kõrge olema. Viimasena peab juhtkond jälgima laenatud kapitali osakaalu ettevõtte bilansis. Mida suuremad on ettevõtte kohustised, seda kõrgem võib olla ka omakapitali tasuvus ja ettevõtte tegevusrisk. (Helfert 2001) Eelmainitu põhjal võib järeldada, et omakapitali tasuvus on tugevalt seotud vara puhasrentaablusega, laenatud kapitali intressimäärade ning omakapitali osakaaluga (Baran 2015).

Ettevõtte põhitegevuse kasumlikkust hinnates on ühed levinumaid suhtarvud müügitulu brutorentaablus ning ärirentaablus. Brutorentaablus protsentuaalselt, kui palju jääb müügitulust ettevõttele vahendeid peale kaupade ning teenuste eest tasumist. Muutus brutorentaabluses võib tuleneda nii müüdava toote või teenuse hinnamuutusest kauba kui ka teenuse müügikulude muutusest. (Helfert 2001)

$$\text{Müügitulu brutorentaablus} = \frac{\text{brutokasum}}{\text{müügitulu}} \quad (13)$$

Müügitulu ärirentaablus mõõdab juhtkonna efektiivsust kogu ettevõtte põhitegevuse juhtimisel. Antud näitajat arvutades ei võeta arvesse mitte ainult otseseid kulusid kauba või teenuse pakkumisel, vaid ka erinevaid tegevus-, tööjõu-, ärikulusid ning põhivarade kulumit. Ärirentaablus on otseselt seotud ettevõtte hinnastamispoliitika ning aktiivsusega põhitegevuse juhtimises. (Baran 2015)

$$\text{Müügitulu ärirentaablus} = \frac{\text{ärikasum}}{\text{müügitulu}} \quad (14)$$

Finantsanalüüsis kasutatavate aruannete põhjal saab koostada ka ettevõtte pankrotistumise ennustamismudeli. Esimene selline mudel loodi juba 1968. aastal E. Altmani poolt (Altman 1968). Kuigi tänapäeval on juba mitmeid uusi mudeleid, kasutatakse Z-skoori mudelit siiani väga laialdaselt.

$$Z = 1,2x_1 + 1,4x_2 + 3,3x_3 + 0,6x_4 + 0,999x_5 \quad (15)$$

kus

X1 – puhaskäibekapital / koguvara

X2 – omakapital / koguvara

X3 – EBIT / koguvara

X4 – omakapitali raamatupidamislik väärtus / kohustised

X5 – müügitulu / koguvara

Kui mudeli Z-väärtus jääb alla 1,80 siis on suur tõenäosus, et ettevõtte võib pankrotistuda. Kui tulemus jääb vahemikku 1,81-2,99 siis on ettevõtte „teadmatuses tsoonis“, kus ettevõtte olukord on ebakindel. Ettevõttel, kelle Z-väärtus on suurem kui 2,99, on pankrotistumise tõenäosus suhteliselt väike. (Daniela 2016)

Rohkem börsiettevõtetele suunatud mudelis kasutatakse viite tegurit, kuid antud töös kasutab autor nelja teguriga mudelit, mis on kohandatud mitte-tootmissettevõtete jaoks.

$$Z = 6,56x_1 + 3,26x_2 + 6,72x_3 + 1,05x_4 \quad (16)$$

kus

X1 – puhaskäibekapital / koguvara

X2 – omakapital / koguvara

X3 – maksueelne kasum / koguvara

X4 – omakapital / kohustused kokku (Altman 2017)

Antud mudeli puhul, kui Z-väärtus on alla 1,1, on ettevõttel väga suur risk pankrotistuda. Juhul, kui tulemus jääb vahemikku 1,11-2,6, asub ettevõtte „teadmatuses tsoonis“. Z-väärtusega enam kui 2,6 ettevõtetel on tõenäosus pankrotistuda üsna madal. (Daniela 2016)

2. FS LOGISTICS OÜ FINANTSANALÜÜS JA -PROGNOOS

2.1. Ülevaade ettevõttest

Lõputöös analüüsitav ettevõtte FS Logistics OÜ asutati 2016. aastal. Firma tegevusalaks on logistikateenuse pakkumine nii riigisiseste jaotus- ja kiirvedude kui ka rahvusvahelise kullerteenuse näol. Ettevõtte suudab tänu juhtkonna pikaajalistele kogemustele pakkuda kiiret ning kvaliteetset teenust.

Esimese nelja aastaga suutis ettevõtte oma müügitulu stabiilselt kasvutrendis hoida, kuid sarnaselt paljude ettevõtetega langetas koroonapandeemiast tekitatud olukord ka nende müügitulu. Läbi aastate on juhtkonnal olnud eesmärgiks ettevõtte kasumlikuks muuta. Viimasel kahel aastal on võetud suund asendada ettevõtte palgal olevad kullerid teenusena ostetava transpordiga. Selline meetod on osutunud firma jaoks ka kuluefektiivsemaks ning 2021. aasta lõpuks suudeti enda kasumit märkimisväärselt suurendada.

Viimase kuu kuue müügitulemuste põhjal on kolmveerand tulust tulnud riigisisestest vedudest ning ülejäänud tulu rahvusvahelisest teenusest ja renditeenusest. Enamus müügitulust laekub ettevõttele arvete alusel, üldjuhul on maksetingimuseks seatud 10 päeva. Ligi 60% ettevõtte käibest moodustavad 10 suuremat püsiklienti, kellele on ette nähtud 30 päeva maksetingimus.

Sarnaselt paljudele ettevõtetele on ka FS Logistics OÜle tekitanud probleeme hindade kiire kasv, mis suurendab märgatavalt ettevõtte kulusid. Konkurentsitihedas keskkonnas on aga raske teenusehindasid selle järgi korrigeerida kuna kliendid valivad tihti kõige odavama teenusepakkuja. Liiga kiire hindade tõstmisega võib ettevõtte potentsiaalselt kliente kaotada, seeläbi väheneks ka müügitulu, mille pidev kasvatamine või vähemalt säilitamine on väikese ettevõtte jaoks üks olulisemaid eesmärke.

Kõrge konkurentsiga keskkonnas ettevõtte edu tagamisel annab olulise panuse efektiivne finantsjuhtimine. Selleks, et finantsjuhtimist efektiivselt teostada, tuleb hinnata ettevõtte majanduslikke näitajaid, teisisõnu teostada finantsanalüüs. Analüüs aitab välja tuua ettevõtte tegevuse kitsaskohti ning suuremaid kuluallikaid. Oluline on jälgida, et firmas oleks põhjalik ja korrektne raamatupidamine ehk informatsioon, mille toel analüüsi läbi viia. Seda efektiivsemalt ja

paremini saab ka finantsjuhtimist teostada. Autor konsulteeris ettevõtte juhtkonnaga, et kaardistada võrdlusgrupina peamised konkurendid. Selle alusel saab teha järeldusi, millised on ettevõtte tegevusedukuse näitajad võrreldes antud valdkonnaga.

2.2. Uurimismetoodika

Lõputöö üheks uurimisülesandeks on koostada FS Logistics OÜ finantsanalüüs 2016-2021 aruandeaasta kohta. Bakalaureusetöös kasutati kvantitatiivset uurimismeetodit, analüüsi jaoks vajalikud algandmed saadi raamatupidamisrakenduses Smartaccounts leiduvatest ettevõtte majandusaasta aruannetest (bilanss, kasumi- ja rahavoogude aruanne). Töö teoreetilise osa käsitlemiseks kasutati Google Scholar ning Ebscohost andmebaase, et leida teadusartikleid, mis sisaldasid otsingusõnu financial analysis, financial ratios, profitability in SMEs ja financial forecast. Autoril oli kavas teoreetilises osas käsitleda ka finantsprognoosi, kuid selle kohta ei leidunud piisavalt sisukat materjali.

Finantsanalüüsi põhieesmärk on hinnata ettevõtte mineviku ja oleviku majanduslikku olukorda. Analüüsi käigus kasutatakse tavaliselt kolme meetodit – horisontaal-, vertikaal- ning suhtarvuanalüüs. Uuritav ettevõtte liigitub mikroettevõtte alla, mistõttu on selle bilansimaht väike ja tegevusnäitajad pidevalt muutuvad. Seetõttu keskendub autor suhtarvuanalüüsi teostamisele. Lisaks FS Logistics OÜ aruannetele kasutati ka Äripäeva Infopangas leiduvaid konkurentide majandusaasta aruandeid, et võrrelda uuritava ettevõtte suhtarve konkurentidega. Konkurentideks on KRP Group OÜ, OÜ Fastkuller ning Jet Express OÜ.

Suhtarvuanalüüsi käigus hinnati ettevõtete likviidsus-, efektiivsus- ja kasumlikkuse näitajaid. Likviidsussuhtarvudena uuriti lühiajaliste kohustiste, maksevõime, maksevalmidus- ja võlakordajat. Efektiivsussuhtarvudena käsitleti vara, lühiajalise võlgnevuse, lühiajaliste kohustiste käibekordajat. Samuti uuris autor ettevõtete debitoorse võlgnevuse, lühiajaliste kohustiste käibevaldet ning raha konversioonitsükli. Viimaste suhtarvudena kasutati tasuvusnäitajaid ROE, ROE ning müügitulu bruto- ja äirentaablust.

Bakalaureusetöö teise uurimisülesande jaoks koostati järgneva viie aasta finantsprognoos, et hinnata ettevõtte tegevuse jätkusuutlikkust ning leida võimalusi finantspositsiooni tugevdamiseks. Autor konsulteeris ka ettevõtte juhtkonnaga, et kaardistada juhtimispoliitikat ning tuleviku strateegiaid. Selle põhjal sai prognoosis rakendada müügitulu ning erinevate ettevõtte kulude muutuseid. Täiendavalt viidi läbi suhtarvuanalüüs ettevõtte prognoositud aruannete põhjal.

3. Uurimistulemused

3.1. Finantsanalüüsi ja -prognoosi tulemused

Lõputöö autor viis läbi FS Logistics OÜ finantsanalüüsi tuginedes töö esimeses pooles kirjeldatud analüüsimeetodile. Finantsanalüüsis vaadeldakse 2016-2021 aruandeaastaid. Bakalaureusetöös koostati ka uuritava ettevõtte konkurentide KRP Group, Fastkuller ja Jet Express 2020. majandusaasta aruannete põhjal suhtarvuanalüüs. Lisaks leiti saadud tulemuste põhjal ka keskmised näitajad. Kuigi Jet Expressi tegevusmahud on oluliselt suuremad, usub autor, et selle ettevõtte kaasamine tugevdab võrdlusgrupi keskmisi näitajaid.

Tabel 1. FS Logistics OÜ kasumiaruanne aastatel 2016-2021(eurodes)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Müügitulu	165 596	237 483	266 098	303 216	289 539	289 166
Kaubad ja teenused	91 329	127 198	151 465	198 184	177 843	190 674
Brutokasum	74 267	110 285	114 633	105 031	111 696	98 492
Tegevus- ja palgakulud	76 819	107 114	114 941	102 415	110 905	87 806
Muud ärikulud	197	108	5	75	37	227
Ärikasum(EBIT)	-2 749	3 063	-313	2 541	754	10 458
Aruandeaasta kasum(kahjum)	-2 749	3 063	-313	2 541	754	10 458

Allikas: FS Logistics OÜ majandusaasta aruanded

Kasumiaruande vertikaal- ja horisontaalanalüüsi teostades selgus, et esimestel aastatel oli keskmine müügitulu kasv 23%. Nendel aastatel kasvasid sarnases määras ka kauba, toore ja teenuste kulud, samuti ka tegevus- ja palgakulud. Viimasel kahel aastal on müügitulu kasv aga stagneerunud, kõik ettevõtte kulud on sellel perioodil kahanenud. Tulenevalt palgatöötajate vähendamisest langesid tegevus- ja palgakulud aastal 2021 ligi 20%, teenustekulu kasvas sellest tulenevalt 7%. Ettevõtte ärikasum kasvas aga 2020. aasta 754 euro pealt 2021. aastal 10458 euron. See viitab, et transporditeenuse kasutamine on ettevõtte jaoks oluliselt kuluefektiivsem kui palgaliste kullerite kasutamine.

Tabel 2. FS Logistics OÜ likviidsuse suhtarvud aastatel 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lühiajaliste kohustiste kattekordaja	0,88	1,10	1,09	1,15	1,13	1,40
Maksevõime kordaja	0,88	1,10	1,09	1,15	1,13	1,40
Maksevalmiduskordaja	0,12	0,28	0,14	0,28	0,12	0,27
Võlakordaja	114%	91%	91%	87%	89%	72%

Allikas: autori koostatud FS Logistics OÜ majandusaasta aruannete põhjal

Maksevõime seisukohast on alustavatel ettevõtetel üldjuhul väga madal likviidsus kuna mahud on väiksed ning üritatakse maksimaalsel määral enda varade pealt tulu teenida. Sellest tulenevalt hoitakse kontol raha minimaalsel tasemel ning arveid üritatakse tasuda jooksvalt, kui ettevõttele endale piisavalt arveid on laekunud. FS Logistics on aastate jooksul enda maksevõimet märkimisväärselt parandanud. Esimesed viis aastat püsis lühiajaliste kohustiste kattekordaja 1,10 lähedal. 2021. aastal kujunes näitajaks 1,40, mis tähendab, et ettevõtte suutis lühiajalisi kohustisi käibevaraga katta 1,4 kordselt. Võrreldes 2020. aasta suhtarve konkurentide näitajatega võib öelda, et FS Logisticsi maksevõime on sarnases suurusjärgus nagu tema konkurentide keskmine. Järgmisel aastal tõstis ettevõtte enda likviidsust veel rohkem, konkurentidega aga 2021. aasta suhtarve võrrelda ei olnud võimalik kuna puudus ligipääs nende andmetele.

Tabel 3. FS Logistics OÜ bilanss aastatel 2016-2021(eurodes)

Bilanss	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Raha	2 838	7 739	3 817	9 758	5 369	10 894
Nõuded	17 864	22 475	25 494	29 992	46 605	46 315
Käibevara kokku	20 702	30 215	29 311	39 750	51 974	57 209
Põhivara	0	0	0	0	0	0
Aktiva	20 702	30 215	29 311	39 750	51 974	57 209
Võlad	23 555	27 401	26 810	34 708	46 178	40 953
Lühiajalised kohustised	23 555	27 401	26 810	34 708	46 178	40 953
Pikaajalised kohustised	0	0	0	0	0	0
Omakapital	-2 749	2 814	2 501	5 042	5 796	16 257
Passiva	20 806	30 215	29 311	39 750	51 974	57 209

Allikas: FS Logistics OÜ majandusaasta aruanded

Ettevõtte raamatupidamisandmeid uurides leidis autor, et suure osa ettevõtte käibevarast moodustavad ostjatelt laekumata arved. Samuti on ettevõttel varasematest aastatest üleval veel vanu laekumata arveid, mida seni veel maha pole kantud. Suur laekumata arvete kogus vähendab ettevõtte vahendeid, mida saaks tegevuse juhtimiseks kasutada Järgnevalt viis autor läbi efektiivsuse hindamise suhtarvude baasil. Esimese suhtarvuna vaadeldi vara käibekordajat, mis

näitab mitu eurot müügitulu teenib iga varasse investeeritud euro. Kuni 2018. aastani püsis käibekordaja üsna kõrge, kuid 2019. aastast alates hakkas käibekordaja oluliselt langema.

Hoolimata sellest, et müügitulu on püsinud nendel aastatel suhteliselt sama, on laekumata arvete hulk kasvamas. Seetõttu on aga ettevõtte vahendid klientide käes kinni ning ettevõtte ei saa seda raha efektiivselt kasutada. Varasematel aastatel oli debitoorse võlgnevuse käibevälde alla 40 päeva, mis viitab, et kliendid pidasid neile seatud krediitpoliitikast kinni. 2020. aastal aga suurenes käibevälde lausa 23 päeva võrra, ka 2021. aastal kujunes välteks kõrged 58 päeva.

Tabel 4. FS Logistics OÜ efektiivsuse suhtarvud aastatel 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vara käibekordaja	8,00	7,86	9,08	7,63	5,57	5,05
Debitoorse võlgnevuse käibevälde	39	35	35	36	59	58
Lühiajaliste kohustiste käibevälde	52	42	37	42	58	52
Raha konversioonitsüklid	12,55	7,57	1,81	5,68	-0,54	-6,77

Allikas: autori koostatud FS Logistics OÜ majandusaasta aruannete põhjal

Arvestades, et ettevõtte on klientidele ette näinud maksimaalselt 30-päevase maksetingimuse, toimub suur osa laekumisest ligi kaks korda pikema aja jooksul. Kuna ettevõttel pole arvete tasumisega probleeme veel esinenud, pole pööratud erilist tähelepanu ka sellele, kas kliendid maksavad õigeaegselt enda arveid. Viimaste aastate näitel tasuks hakata põhjalikumalt jälgima arvete laekumisi ning kaaluda krediitpoliitika rangemaks muutmist. Hoolimata Jet Expressi väga pikast debitoorse võlgnevuse käibevältest on FS Logisticsil siiski pikem käibevälde kui konkurentide keskmine näitaja. See viitab veelgi enam, et juhtkond peaks tõsiselt monitoorima müügiarvete laekumisi ning vajadusel probleemsetele klientidele teistsuguseid maksetingimusi rakendama.

Firma rahakonversioonitsüklid on kuue aasta jooksul järk-järgult lühenenud. See tähendab, et ettevõtte suudab tegevuseks investeeritud raha kiiresti müügitulust realiseerida. Viimasel aastal on konversioonitsüklid veelgi negatiivsemaks läinud. Kuigi ettevõtte ise tasub enda arveid pika aja jooksul, tasuvad tema kliendid arveid veel pikema aja jooksul. Sellele peab juhtkond kindlasti tähelepanu pöörama. Juhul, kui ettevõtte peab enda arveid lühema perioodi jooksul tasuma, võib tekkida likviidsusprobleem, kus raha on klientide käes kinni.

Tabel 5. FS Logistics OÜ tasuvuse suhtarvud aastatel 2016-2021

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ROA	NA	10,1%	-1,1%	6,4%	1,4%	18,3%
ROE	100,0%	108,9%	-12,5%	50,4%	13,0%	64,3%
Müügitulu brutorentaablus	44,9%	46,4%	43,1%	34,6%	38,6%	34,1%
Müügitulu ärirentaablus	-1,7%	1,3%	-0,1%	0,8%	0,3%	3,6%

Allikas: autori koostatud FS Logistics OÜ majandusaasta aruannete põhjal

Viimasena uuris autor tasuvuse suhtarve. Väikestel ettevõtetel on esimestel aastatel väga suurelt varieeruvad tulud ning kulud. Tasuvussuhtarvud baseeruvad just kasumiaruandel ning kui aruande komponendid pidevalt aastast aastasse muutuvad, mõjutab see ka tasuvussuhtarve. Algasperioodi vaadeldes võib öelda, et varadesse investeeritud kapital teenis ettevõttele kahjumit. 2019. aastaks suutis ettevõtte enda tegevust parendada ning selleks ajaks oli ka finantsseisund oluliselt paranenud. Sellel aastal kujunes koguvara puhasrentaabluseks 6,2%. 2020. aastal alanud kriisiolukord mõjutas tugevalt FS Logisticsi tegutsemist ning madala kasumi tõttu kujunes ROA näitaja kõigest 1,5%, mis on oluliselt madalam kui kõikide põhikonkurentide tulemus. Madala kasumi tõttu kujunes ka omakapitali puhasrentaablus kõigest 13%, mis jäi märgatavalt alla konkurentide tulemustele.

Ühe olulise aspektina uuris autor ka ettevõtte jätkusuutlikkust ja pankrotiohtu, kasutades selleks Altman z-skoori. Kuni 2020. aastani püsis ettevõtte z-skoor alla kahe. 2021. aasta oli aga ettevõtte jaoks oluline periood. Tänu ettevõtte tegevuse ümber korraldamise ja hinastamispoliitika muutmisele suudeti enda tegevust märgatavalt kasumlikumaks muuta. Seetõttu suurenes oluliselt ka ettevõtte z-skoor, mis kujunes 2021. aastal 4,4. See viitab, et firma pankrotistumise tõenäosus on tunduvalt madalam, kui varasematel aastatel.

Lisaks finantsanalüüsile koostati ka finantsprognoos, et hinnata ettevõtte tegevuse jätkusuutlikkust. Arvestades juhtkonna tegevusplaane ning eesmärke määrati müügitulu iga-aastaseks kasvuks viis protsenti. 2023. aastal tuleb ettevõttesse tööle tagasi ka üks juhtkonna liige, mistõttu on plaanis suunata rohkem fookust ka endiste klientide tagasi toomisele ning uute klientide leidmisele. Antud aastal planeeritakse sellest tulenevalt müügitulu kasvuks 10%.

Tabel 6. FS Logistics OÜ viie järgneva aasta kasumiaruande prognoos

	2022	2023	2024	2025	2026
Müügitulu	303 624	333 987	350 686	368 220	386 631
Kaubad ja teenused	198 690	220 229	231 240	242 802	254 942
Brutokasum	104 934	113 758	119 446	125 418	131 689
Tegevus- ja palgakulud	90 660	102 053	105 370	108 794	112 330
Muud ärikulud	107	118	124	130	137
Ärikasum(EBIT)	14 167	11 587	13 952	16 493	19 222
Aruandeaasta kasum(kahjum)	14 167	11 587	13 952	16 493	19 222

Allikas: autori koostatud FS Logistics OÜ aruannete ning juhtkonna poliitika põhjal

Eelnevaid aastaid analüüsid leiti, et müügitulu brutorentaablus on keskmiselt püsinud 40% lähedal. 2021. aastal vähendati oluliselt palgatöötajate arvel olevate kullerite arvu ning selle asemel ostetakse seda nüüd teenusena. Sellest tulenevalt kujunes ka brutorentaablus 34%, mis on madalam, kui eelnevatel perioodidel. Prognoosi koostades lähtuti viimase aasta brutorentaablusest. Järgnevatel aastatel plaanitakse hoida brutorentaablust 35% juures. Juhul, kui teenusekulud tõusevad korrigeeritakse ettevõttes müügiartiklite hindasid, et brutorentaablus samal tasemel püsiks.

Tegevus- ja palgakuludes moodustab enamuse palgakulu. Juhtkond soovib jätkata töötasu iga-aastaselt korrigeerimist. Seetõttu prognoositakse tegevus- ja palgakulude kasvuks iga-aastaselt umbes 65% müügitulu protsentuaalselt muutusest. Selle alusel kujuneb kulude kasvuks umbes kolm protsenti. 2023. aastal lisandub ettevõttesse üks palgatöötaja, mistõttu prognoositakse sellel aastal palgakulu suurenemist üle 12%. Meeskonna suurenemise järel võetakse fookus ettevõtte müügitulu suurendamisele. Eesmärgiks on suurendada tellimuste arvu juba olemas olevate klientide arvelt, samuti keskendutakse endiste klientide tagasi toomisele ning uute klientide leidmisele.

Tabel 7. FS Logistics OÜ viie järgneva aasta bilansi prognoos

	2022	2023	2024	2025	2026
Raha	26 852	39 260	55 207	72 265	92 148
Nõuded	47 799	50 749	50 404	50 907	51 334
Käibevara kokku	74 651	90 010	105 612	123 172	143 482
Põhivara	0	0	0	0	0
Aktiva	74651	90010	105 612	123 172	143 482
Võlad	44 228	48 000	49 650	50 717	51 804
Lühiajalised kohustised	44 228	48 000	49 650	50 717	51 804
Pikaajalised kohustised	0	0	0	0	0
Omakapital	30 423	42 010	55 962	72 455	91 677
Passiva	74 651	90 010	105 612	123 172	143 482

Allikas: autori koostatud FS Logistics OÜ aruannete ning juhtkonna poliitika põhjal

Finantsprognoosi alusel teenib ettevõtte igal järgneval majandusaastal keskmiselt 15000 eurot kasumit. Hetkeseisuga pole juhtkonnal olnud plaani uusi investeeringuid teha, varem on keskendunud lihtsalt ettevõtte tegevuse kasumlikuks muutmisele. Tulenevalt iga-aastasest prognoositavast kasumist hakkab ettevõttel rohkem vabu vahendeid jääma. Seetõttu hakkab ettevõtte oluliselt likviidsemaks muutuma iga järgneva aasta jooksul. Samuti väheneb võlakordaja ligi kahekordselt, mis aga ei pruugi ettevõtte jaoks hea märk olla. Madal võlakordaja viitab madalale finantsvõimendusele. See tähendab, et ettevõtte finantseerib suuremat osa enda tegevusest omaenda vahenditega.

Tabel 8. FS Logistics OÜ viie järgneva aasta prognoositavad tasuvuse suhtarvud

	2022	2023	2024	2025	2026
ROA	19,0%	12,9%	13,2%	13,4%	13,4%
ROE	46,6%	27,6%	24,9%	22,8%	21,0%
Müügitulu brutorentaablus	34,56%	34,06%	34,06%	34,06%	34,06%
Müügitulu ärirentaablus	4,67%	3,47%	3,98%	4,48%	4,97%

Allikas: autori koostatud FS Logistics OÜ aruannete ning juhtkonna poliitika põhjal.

Ettevõtte järjest suurenev rahasaldo hakkab mõjutama ka efektiivsuse ning tasuvuse suhtarve. Vara käibekordaja langeb prognoosi kohaselt 2026. aastaks võrreldes 2021. aasta näitajaga peaaegu kahekordselt 2,75 tasemele. See viitab, et ettevõtte varad võivad hakata märkimisväärselt vähem tulu teenima kui varasemalt. Peamiselt tuleneb vara käibekordaja langus rahajäägi suurenemisest. Lisaks vara käibekordajale hakkab peale 2022. aastat langema ka varade ja omakapitali puhasrentaablused. Sellegipoolest püsivad ROA ning ROE mõlemad heal tasemel. Kui juhtkond

soovib siiski neid näitajaid parendada, tuleks kaaluda uute investeeringute tegemist või töökollektiivi suurendamist, et tegevust laiendada ja kasumlikkust tõsta.

3.2. Järeldused ja ettepanekud

Ettevõtte seisund on aastate jooksul oluliselt tugevnenud. Ettevõtte palgal olevate kullerite asendamine transporditeenuse sisse ostmisega on osutunud ettevõttele oluliselt kasulikumaks meetodiks.

Esimestel aastatel esines arusaadavatel põhjustel noores ettevõttes mõningaid likviidsusprobleeme, samuti oli suur pankrotistumise tõenäosus. 2021. aastal sisse viidud muudatuste tulemusena muutus aga ettevõtte tegevus palju efektiivsemaks, seeläbi teenides ka rohkem kasumit. Tänu sellele on nüüd firmas pankroti tõenäosus väga madal ja likviidsus heal tasemel.

Järgnevad aastad nagu ka juba 2021. aasta võivad potentsiaalselt hakata oluliselt rohkem kasumit teenima, kui eelnevad. Sellest tulenevalt hakkab ettevõttel ka rohkem vabu vahendeid olema, mida tuleks efektiivselt kasutada. Prognoosi kohaselt väheneb ka ettevõtte võlakordaja jõudsalt, mis viitab laenukapitali osakaalu vähenemisele. Hea maksevõime ja kasumliku tegevusega ettevõttel on võimalik headel tingimustel laenu saada. Seda finantseerimisvõimalust peaks juhtkond kindlasti kaaluma.

Finantsprognoosile tuginedes hakkab omanike poolt ettevõttesse investeeritud kapital ja aeg ennast tagasi teenima. Prognoosi kohaselt suudab ettevõtte enda palkasid jätkusuutlikult tõsta ning juhtkond saab kaaluda ka dividendi maksmise võimalust. Juhul, kui ettevõtte juhtkond ei soovi uusi investeeringuid teha ega ettevõtte tegevust märgatavalt laiendada saaks iga-aastaselt dividendideks välja maksta umbes 80% aruandeaasta kasumist, et säiliks ka hea rahaline reserv.

Antud töö autori arvates tuleks ettevõttes muuta raamatupidamist põhjalikumaks. Ettevõtte pakub kulleriteenuse näol erinevaid kohtaletoimetamise viise. Ekspressteenusega on võimalik toimetada pakid algpunktist sihtkohta ühe tunni jooksul. Juhul, kui soovitakse odavamalt teenust on valikus ka kahe, kolme või kuue tunni teenus. Samuti pakutakse nii jaotus- kui ka rahvusvahelist kulleriteenust. Ettevõtte tegevuse kasumlikkust saaks oluliselt paremini hinnata, kui müügitulu oleks jaotatud ka eri teenuste kaupa. Selle abil saab välja tuua, millise teenuse pakkumine toob ettevõtte jaoks kõige suuremat kasumit ning seeläbi saab kasumlikumaid teenuseid rohkem turundada.

Põhjalikum ja korrektne raamatupidamise võimaldab tulevikus läbi viia ka paremaid finantsanalüüse ja prognoos. Uurides näiteks ettevõtte debitoorse võlgnevuse käibevälde leidis arvestatav hulk laekumata arveid, mis on esitatud vähemalt paar kuud tagasi. Osad väiksemad arved ulatuvad tagasi isegi kuni kahe aasta tagusesse perioodi. Kandes need arved lootusetute nõuete näol maha kujuneks ka käibevälde kindlasti lühem.

Prognoosi põhjal saab järeldada, et ettevõttes tuleb rohkem tegeleda turundusega ning suurendada kliendibaasi, seeläbi suurendades ka müügitulu. Juhul, kui ettevõtte suudab tagada müügitulu pideva kasvu peaks juhtkond hakkama mõtlema uutele investeeringutele. Nendeks investeeringuteks võib olla nii töötajate arvu suurendamine, et tegevust intensiivsemalt laiendada või soetada põhivarasse näiteks sõidukeid, mida saaks lisatulu jaoks välja rentida.

KOKKUVÕTE

Antud bakalaureusetöö eesmärgiks oli koostada FS Logistics OÜ andmetel finantsanalüüs ning -prognoos. Nende abil otsis autor võimalusi ettevõtte finantsolukorra parendamiseks. Kuigi käsitletud ettevõtte oli suutnud aastate vältel enda müügitulu kasvatada, polnud suudetud enda tegevust seni veel kasumlikuks muuta. Sellest hoolimata polnud juhtkond ettevõttes analüüse läbi viinud ega tegevust hinnanud. Väikestes ettevõtetes üldjuhul ei peeta oluliseks finantsanalüüsi teostamist, autor aga usub, et see aitab ettevõttes leida nõrkasid kohti. Nende nõrkuste kaardistamine ja likvideerimine võimaldab ettevõttel enda tegevust hinnata ja paremaks muuta.

Lõputöö eesmärgist lähtuvalt püstitas autor kolm uurimisülesannet. Esiteks koostati majandusaruannete põhjal FS Logistics OÜ finantsanalüüs aastatel 2016-2021. Lisaks sellele koostati ka finantsanalüüs põhiliste konkurentide 2020. majandusaasta aruannete põhjal. Konkurentidega võrreldes jäi 2020. aastal FS Logistics oma tulemustega veidi alla. Samas likviidsusnäitajad olid konkurentidega üsna sarnased, mis tähendab, et hoolimata halvemast tulemusest suudab ettevõtte vajaduse korral siiski enda kohustisi piisavalt katta.

Teise ülesandena koostas autor FS Logistics OÜ järgmise viie aasta finantsprognoosi. Juhtkonna hinnanguid ja plaane arvestades jätkub sarnaselt 2021. aastaga ettevõtte kasumlik tegevus. Sellisel juhul suureneb märgatavalt küll ettevõtte likviidsus kuid langeb kasumlikkus ja efektiivsus. Viimase uurimisülesandena andis autor hinnangu finantsanalüüsi ja -prognoosi tulemustele ning andis nendele tuginedes soovitusi edasiseks tegutsemiseks.

Lõputöö eesmärgi võib arvestada täidetuks, sest nii finantsanalüüs kui ka finantsprognoos said teostatud. Analüüsi käigus selgus, et kuigi ettevõtte on oma tegevust oluliselt kasumlikumaks muutnud, peab ettevõtte rohkem tähelepanu pöörama klientidelt laekumata arvetele. Viimaste aastate jooksul on käibevalde 58 päeva peale tõusnud, mis on pea kahekordne enamus klientide maksetähtajast. Finantsprognoosile tuginedes võib oodata ettevõttes kasumeid teenivaid aastaid, kuid kui neid vahendeid piisavalt edasi ei investeerita hakkab firma tegevus ebaefektiivseks muutuma. Seetõttu peab juhtkond tõsiselt hindama enda väljavaateid ning kaardistama eesmärgid.

Täiendavalt soovitaks autor ettevõttes vajalikud muudatused läbi viia ning tulevikus veel finantsanalüüsi teostada. Selle alusel saab hinnata, kas antud muudatused on tegevust veel efektiivsemaks muutnud. Samuti võimaldaks põhjalikum raamatupidamine omakorda läbi viia põhjalikumat analüüsi, kus saaks hinnata ettevõtte tegevust teenuseliikide kaupa.

SUMMARY

The aim of this study was to prepare a financial analysis and forecast based on the data of FS Logistics OÜ. With the help of these analyses, the author looked for ways to improve the financial situation of the company. Although the company had managed to increase its sales revenue over the years, it had not yet been able to make a profit. Nevertheless, the management had not carried out any analysis or evaluation of the company's activities.

Based on the aim of the thesis, the author set three research objectives. Firstly, a financial analysis of FS Logistics OÜ for the period 2016-2021 was carried out based on the financial statements. In addition, a financial analysis was also carried out on the basis of the 2020 financial statements of the main competitors. Compared to its competitors, FS Logistics slightly underperformed in 2020. However, the liquidity ratios were quite similar to those of its competitors, which means that, despite the worse performance, the company is still able to cover its liabilities adequately if necessary.

As a second task, the author prepared a financial forecast for FS Logistics OÜ for the next five years. Based on the management's estimates and plans, the company will continue to operate profitably, as in 2021. In this case, the company's liquidity will increase significantly but profitability and efficiency will fall. As a final research task, the author assessed the results of the financial analysis and forecast and made recommendations for the way forward based on them.

The objective of the study can be considered to have been achieved, as both the financial analysis and the financial forecast were carried out. The analysis has shown that, although the company has become significantly more profitable, it needs to pay more attention to the outstanding invoices from customers. Over the last few years, the receivables turnover has risen to 58 days, which is almost double the majority of customer payment terms. Based on the financial forecast, the company can expect to generate profits for many years to come, but if these funds are not invested sufficiently, the company will become inefficient. Therefore, management must seriously assess its prospects and map out its objectives.

Furthermore, the author would recommend that the necessary changes be made in the company and that a further financial analysis be carried out in the future. On this basis, it will be possible to assess whether these changes have made the operation even more efficient. A more thorough accounting would also allow a more in-depth analysis to be carried out, in which the company's activities could be assessed by type of service.

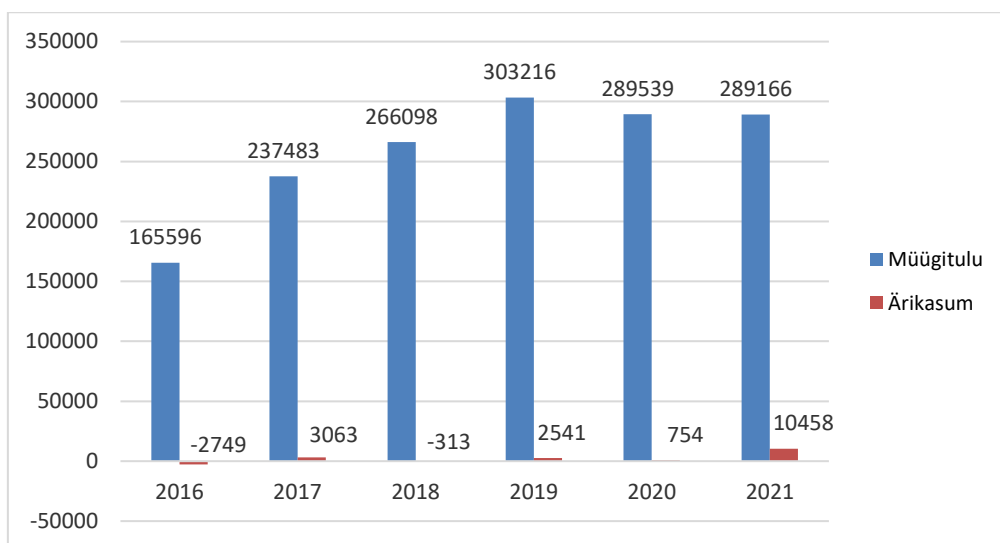
KASUTATUD ALLIKATE LOETELU

- Altman, E. I. (1968). Financial ratios, discriminant analysis and the prediction of corporate bankruptcy. *The journal of finance*, 23(4), 589-609.
- Altman, E. I., Iwanicz-Drozowska, M., Laitinen, E. K., & Suvas, A. (2017). Financial distress prediction in an international context: A review and empirical analysis of Altman's Z-score model. *Journal of International Financial Management & Accounting*, 28(2), 131-171.
- Baran, D., Pastýr, A., & Baranová, D. (2016). Financial analysis of a selected company. *Research Papers Faculty of Materials Science and Technology Slovak University of Technology*, 24(37), 73-92.
- Bowen, R. M., Rajgopal, S., & Venkatachalam, M. (2008). Accounting discretion, corporate governance, and firm performance. *Contemporary accounting research*, 25(2), 351-405.
- Daniela, R., Mária, B., & Lucia, J. (2016). Analysis of the construction industry in the Slovak Republic by bankruptcy model. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 230, 298-306.
- EAS, 2015, VKE määtlemine, eas.ee/wp-content/uploads/2015/12/VKE_definitsiooni_selgitus_-_EK_mrus_651-2014_alusel_-_2015.pdf
- Fridson, M. S., & Alvarez, F. (2022). *Financial statement analysis: a practitioner's guide*. John Wiley & Sons.
- Gibson, C. H. (2012). *Financial reporting and analysis*. Cengage Learning.
- Hasanaj, P., & Kuqi, B. (2019). Analysis of financial statements. *Humanities and Social Science Research*, 2(2), p17-p17.
- Helfert, E., 2001. *Financial Analysis: Tools and Techniques A Guide For Managers*, The McGraw-Hill Companies
- Karadag, H. (2015), *Financial Management Challenges In Small and Medium-Sized Enterprises: A Strategic Management Approach*, *Emerging Markets Journal*,
- Karadağ, H. (2018). Cash, receivables and inventory management practices in small enterprises: their associations with financial performance and competitiveness. *Small Enterprise Research*, 25(1), 69–89.
- Mazzarol, T. (2014). Research review: A review of the latest research in the field of small business and entrepreneurship: Financial management in SMEs. *Small Enterprise Research*, 21(1), 2–13.
- Mazzarol, T., Reboud, S., & Clark, D. (2015). The financial management practices of small to medium enterprises. In *28th Annual SEAANZ Conference Proceedings 2015* (pp. 1-22).

- Mathuva, D. (2015). The Influence of working capital management components on corporate profitability. *Research Journal of Business Management*.
- Mautz Jr, R. D., & Angell, R. J. (2006). Understanding the basics of financial statement analysis. *Com. Lending Rev.*, 21, 27.
- Musah, A., Gakpetor, E. D., & Pomaa, P. (2018). Financial management practices, firm growth and profitability of small and medium scale enterprises (SMEs). *Information management and business review*, 10(3), 25-37.
- Stankeviciene, J. (2012). Methods for valuation of restructuring impact on financial results of a company. *Economics and Management*, 17(4), 1289-1295.
- Vasiu, D. E., BALTEȘ, N., & Gheorghe, I. N. (2015). Liquidity ratios. A structural and dynamic analysis, during 2006-2012, of the companies having the business line in industry and construction, listed and traded on the Bucharest Stock Exchange. *Theoretical & Applied Economics*, 22(3).
- Yazdanfar, D., & Öhman, P. (2014). The impact of cash conversion cycle on firm profitability: An empirical study based on Swedish data. *International Journal of Managerial Finance*.
- Yohn, T. L. (2020). Research on the use of financial statement information for forecasting profitability. *Accounting & Finance*, 60(3), 3163-3181.

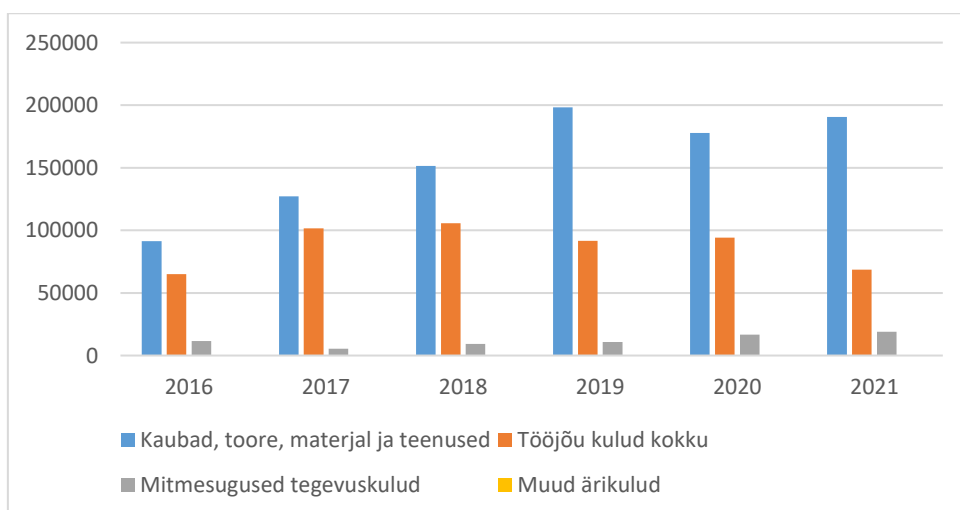
LISAD

Lisa 1. FS Logistics OÜ müügitulu ja kasum/kahjum 2016-2021 aastal (eurodes)

Allikas: autori koostatud FS Logistics OÜ majandusaasta aruannete põhjal

Lisa 2. FS Logistics OÜ ärikulud aastatel 2016-2021 (eurodes)

Allikas: autori koostatud FS Logistics OÜ majandusaasta aruannete põhjal

Lisa 3. FS Logistics OÜ rahavoogude aruanne aastatel 2016-2021(eurodes)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ärikasum	-2 749	3 063	-313	2 541	754	10 458
Nõuete ja ettemaksete muutus	0	-4 612	-3 019	-4 498	-16 613	290
Kohustuste ja ettemaksete muutus	0	3 845	-591	7 898	11 471	-5 226
Kokku rahavood äritegevusest	-2 749	2 297	-3 922	5 940	-4 389	5 522

Allikas: autori koostatud FS Logistics OÜ majandusaasta aruannete põhjal

Lisa 4. FS Logistics OÜ likviidsuse suhtarvude võrdlus konkurentidega

	KRP GROUP	FASTKULLER	JET EXPRESS	KESKMINE	FS LOGISTICS
Lühiajaliste kohustiste kattekordaja	0,96	1,17	1,76	1,30	1,13
Maksevõime kordaja	0,96	1,17	1,75	1,29	1,13
Maksevalmiduskordaja	0,01	0,18	0,34	0,18	0,12
Võlakordaja	0,58	0,75	0,58	0,64	0,89

Allikas: autori koostatud 2020 majandusaasta aruannete põhjal

Lisa 5. FS Logistics OÜ efektiivsuse suhtarvude võrdlus konkurentidega

	KRP GROUP	FASTKULLER	JET EXPRESS	KESKMINE	FS LOGISTICS
Vara käibekordaja	5,1	7,7	3,5	5,4	5,6
Lühiajalise võlgnevuse käibekordaja	9,3	10,3	4,3	8,0	6,2
Debitoorse võlgnevuse käibevälde	39,1	35,3	84,5	53,0	58,8
Lühiajaliste kohustiste käibekordaja	10,7	10,2	6,1	9,0	6,3
Lühiajaliste kohustiste käibevälde	34,1	35,9	59,8	43,3	58,2
Raha konversioonitsükel	5,0	-0,6	24,6	9,7	0,5

Allikas: autori koostatud 2020 majandusaasta aruannete põhjal

Lisa 6. FS Logistics OÜ pankrotiohu z-skoor

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Z-skoor	-2,35	1,70	0,86	1,83	1,32	4,44

Allikas: autori koostatud FS Logistics OÜ aruannete põhjal

Lisa 7. FS Logistics OÜ tasuvussuhtarvude võrdlus konkurentidega

	KRP GROUP	FASTKULLER	JET EXPRESS	KESKMINE	FS LOGISTICS
ROA	24,9%	15,4%	12,3%	17,6%	1,5%
ROE	58,7%	62,8%	29,0%	50,2%	13,0%
Müügitulu brutorentaablus	21,6%	34,1%	27,7%	27,8%	38,6%
Müügitulu ärirentaablus	4,9%	2,2%	3,6%	3,6%	0,3%

Allikas: autori koostatud 2020 majandusaasta aruannete põhjal

Lisa 8. FS Logistics OÜ viie järgneva aasta prognoositav rahavoogude aruanne (eurodes)

	2022	2023	2024	2025	2026
Ärikasum	14 167	11 587	13 952	16 493	19 222
Nõuete ja ettemaksete muutus	4 339	-1 453	-250	-166	-74
Kohustuste ja ettemaksete muutus	2 731	1 903	896	1 574	954
Kokku rahavood äritegevusest	21 237	12 037	14 598	17 901	20 103

Allikas: autori koostatud FS Logistics OÜ aruannete ning juhtkonna poliitika põhjal

Lisa 9. FS Logistics OÜ viie järgneva aasta prognoositavad likviidsuse suhtarvud

	2022	2023	2024	2025	2026
Lühiajaliste kohustiste kattekordaja	1,78	2,02	2,31	2,66	3,05
Maksevõime kordaja	1,78	2,02	2,31	2,66	3,05
Maksevalmiduskordaja	0,56	0,79	1,13	1,49	1,90
Võlakordaja	56,32%	49,39%	43,25%	37,63%	32,82%

Allikas: autori koostatud FS Logistics OÜ aruannete ning juhtkonna poliitika põhjal

Lisa 10. FS Logistics OÜ viie järgneva aasta prognoositavad efektiivsuse suhtarvud

	2022	2023	2024	2025	2026
Vara käibekordaja	4,07	3,71	3,32	2,99	2,69
Debitoorse võlgnevuse käibevälde	57	55	52	50	48
Lühiajaliste kohustiste käibevälde	53	52	52	50	49
Raha konversioonitsükkel	-4,29	-3,00	-0,79	-0,19	0,44

Allikas: autori koostatud FS Logistics OÜ aruannete ning juhtkonna poliitika põhjal

Lisa 11. Lihtlitsents

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks¹

Mina Rait-Lennart Vilbiks(*autori nimi*)

1. Annan Tallinna Tehnikaülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „FS Logistics OÜ finantsanalüüs aastatel 2016-2021 ja järgneva viie aasta finantsprognoos“,
(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on lektor Kalle Ahi,
(*juhendaja nimi*)

1.1 reprodutseerimiseks lõputöö säilitamise ja elektroonse avaldamise eesmärgil, sh Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu digikogusse lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2 üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tallinna Tehnikaülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas Tallinna Tehnikaülikooli raamatukogu digikogu kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. Olen teadlik, et käesoleva lihtlitsentsi punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest ning muudest õigusaktidest tulenevaid õigusi.

_____ (kuupäev)

¹ Lihtlitsents ei kehti juurdepääsupiirangu kehtivuse ajal vastavalt üliõpilase taotlusele lõputööle juurdepääsupiirangu kehtestamiseks, mis on allkirjastatud teaduskonna dekaani poolt, välja arvatud ülikooli õigus lõputööd reprodutseerida üksnes säilitamise eesmärgil. Kui lõputöö on loonud kaks või enam isikut oma ühise loomingu tegevusega ning lõputöö kaas- või ühisautor(id) ei ole andnud lõputööd kaitsvale üliõpilasele kindlaksmääratud tähtjaks nõusolekut lõputöö reprodutseerimiseks ja avalikustamiseks vastavalt lihtlitsentsi punktidele 1.1. jq 1.2, siis lihtlitsents nimetatud tähtaja jooksul ei kehti.